

VARVET

Medlemstidning för Jordenruntskiffare Nr 3, 2017

Segla i Frankrike

Det är många som seglar söderut under sommaren. Så även vi. Under vår segling har vi förvånats över hur många båtar som seglar förbi ett fantastiskt fint seglingsområde. Vi tillbringade två månader längs Franska kusten och vill gärna dela med oss lite erfarenheter.

När ska man segla?

Efter några egna tidigare turer och efter att ha pratat med, lyssnat till och läst beskrivningar av båtar som seglat sydväst ut är vår klara slutsats att man ska lämna Sverige tidigt. Ju tidigare desto bättre. Maj och juni bjuder oftast lätta vindar och inte sällan medvind. Vi hisgade första gästflaggan 2:a maj, några veckor senare än från början planerat.

Högsäsongen i Frankrike börjar i juli och når sin kulmen under augusti. Vårt mål var att vara i Spanien i början av augusti. Vi seglade juni och juli i Frankrike, hade bra väder (för det mesta) och aldrig problem med plats i hamnarna.

Hur seglar man?

Vi seglade utan nattseglingar hela sträckan från hemmahamnen i Ljungskile till Giron (Bordaux). Franska kusten klaras lätt med normala dagsetapper på mellan 25 och 60 sjömil. Med lite planering, tidsmarginaler och bra koll på vädret har vi seglat hela

Frankrike nästan utan att kryssa och aldrig med mer vind än 10-12 m/s.

Tur? Nej, men vi har tid att vänta. Kanalkusten bjuder en del motvind. Vi tog tex tåget till Paris från Dieppe medan det regnade och blåste sydvästlig kuling på havet. Och vi fick se fin landsbygd och medeltida städer från cykeln medan vi väntade på bra vind i de vackra floderna till Lézardrieux och Tréguir. Väl runt hörnet till Brest blir de förhärskande vindarna mellan väst och nord – perfekt.

Vart seglar man?

Vi har besökt många fina hamnar. När vi började skriva om dem insåg vi att det skulle bli alldeles för mycket och ganska tråkigt att läsa. Här kommer därför i stället en lista på några av våra favoriter.

Fiskmarknad

Boulogne Sur Mer har en stor fiskmarknad på kajen mitt emot marinan. Den gamla delen har fortfarande en nästan helt intakt stadsmur. Intressant besök i katedralen och dess krypta.

Den lilla fiske och ostronodlarstaden **Saint-Vaast-la-Hougue** blir vi så förtjusta i att vi stannar en extra dag.

Kanalöarna är inte en del av vare sig Frankrike eller Storbritannien men de ligger längs vägen. **Alderney** med sin härliga atmosfär och känsla av gammal engelsk lantbygd som det var förr var kanske vår absoluta favorit, men Herm och Sark kom inte långt efter.

Bretagne börjar i Saint Malo. En fantastiskt fin stad innanför de gamla stadsmurarna. Sluss in till hamnen där man sedan ligger tryggt i alla väder. **Vi tog en heldag** (med buss som stan-

Mont Saint Michel

nar vid hamnen) till Mont Saint Michel. En fantastisk klippa som man inte ska missa om man är i närheten.

Om man går in genom en lite skärgård innanför den lilla ön Brehat till den vackra floden Le Trieux kan man antingen fortsätta in till **Lézardrieux** eller gå ut en bit nästan inomskärs till nästa flod. Där ligger **Tréguier** som är en riktigt pärla med anor från 600-ta-

let. En härlig gammal stad med katedral, sten- och korsvirkeshus.

Camaret sur Mer nedanför Brest är en trevlig stad med bra marina med många långseglare.

Saint-Marine är en jättefin liten semesterort vid floden Odets mynning.

Ca 10 sjömil ut från Saint-Marine ligger den fantastiska ögruppen **Iles de Glenan**. En grupp låga öar med grunda sandflak mellan sig. Här ska också finnas Europas enda korallrev. Vid lågvatten är det på många ställen bara någon meter vatten. Man bör komma dit när vattnet stigit en bit för njuta ett uppfriskande bad i kristallklart, salt atlantvatten.

Concarneau är en lite större stad med en gammal stad innanför en väl bevarad stadsmur. Bra marina med fina faciliteter och en riktigt bra saluhall.

Ile de Groix, den nordligaste av ett antal större öar utanför kusten, ligger utanför Lorient. Med lite tur får man plats i marinan i lilla fina Port Tudy, om inte får man som vi förtöja mellan två bojar utanför. Ön upptäcks bäst med cykel som går att hyra i hamnen.

Nästa ö söderut är Belle Iles med huvudhamnen Le Plais, en fantastisk liten stad med ett stort fort som skyddar hamninloppet. En lite vindlande kanal leder

in till hamnen som inte är så stor men väldigt skyddad. Vi hyrde cyklar och tog en rundtur på ön. Även här fina cykelvägar och bra karta från turistbyrån.

Fjorden/innanhavet Golfe de Morbihan är riktigt fint. Hade det inte varit för tidvatten och starka strömmar kunde man trots att man var i Stockholms skärgård. Vi ankrar utanför Ile D'Arz, den näst största ön med den fina lilla byn Bourg.

Piriac-sur-Mer är en fin gammal stad som nu blivit semesterort med mycket blommor och stor marknad.

Port Joinville på **Ile D'Yeu** är känd för sin fina tonfisk. Otroligt välsorterad fiskhandlare på kajen. Mycket bra ö att cykla på med fina stränder längs kustvägen.

Saint-Martin-de-Ré på Ile de Ré är en fin gammal stad upptagen på UNESCOs världsarvslista. Klättra upp i kyrktornet på den befästa kyrkan med rötter i 1300-talet. Mycket cykelvänlig ö. Oftast asfalterade separata cykelvägar och fullständig avsaknad av backar med små torrlagda hamnar, ostronodlingar, marknad i liten by, saltdammar och vinfält.

Att gå in mellan tornen till **La Rochelles** gamla hamn är en upplevelse. Man ligger sedan mitt i den fina gamla staden. Att det skulle vara 1,5 m djupt och att man bara kan komma in vid

högvatten är ont förtal. Vi, som sticker 1,85, gick därifrån ca en timme efter lågvatten och det gick bra att komma ut.

Segla uppför floden Girondes yttre delar till **Pauillac** mitt i vindstrikten. Cykel är ett bra sätt att ta sig runt, speciellt om man vill provsmaka.

Saint Jean de Luz, i franska Baskien, har en liten hamn med åtta gästplatser. Väldigt trevlig liten stad och badort med mycket turister. Där kunde vi hissa ikurriña, den Baskiska flaggan som vi sedan förde som gästflagg tom Bilbao.

Innomskärsleden till fyren Le Four

En typisk dag i Frankrike

Vi har väckarklockan på halv åtta och strax därefter går Håkan upp för att köpa färskt bröd och, vid festligare tillfällen, croissants. Ofta finns en bagare i närheten men vid något enstaka tillfälle har promenaden blivit hälsosamt lång. Väl tillbaka blir det frukost i sittbrunnen. Vi seglar sedan, beroende på tidvatten, dagens etapp.

I nästa hamn blir det tur på staden (var

finns bagaren?), lite inköp om det behövs och gärna en öl eller ett glas vin på något trevligt ställe. Middag ombord och därefter lite pyssel med bilder, bloggande, sociala medier (var finns båtarna vi känner?) och en god bok innan vi lägger oss.

Hamnar och tilläggning

De flesta hamnar har pontonbryggor med ”fingerpontoner”, dvs mellan två fingrar ligger två båtar. Man förtöjer med ena sidan i fingret och oftast med

Hamnen i Le Plais, Belle Iles

fören i bryggan. Strax innan ankomst bör man ropa upp på VHF, oftast kanal 9. Det är inte alltid man får svar men i bland kommer det ut en gummibåt och möter för att anvisa plats. Om inget svar eller ingen jolle så går man in och lägger sig, Reeds och Bloc Côtier har ofta skisser som visar vilka platser som är gästplatser. Efter man kommit på plats går man upp till hamnkontoret. Någon enstaka gång har det då hänt att vi fått flytta på oss.

Luriga passager och andra överraskningar Medström är inte alltid en fördel.

Att kryssa i frisk vind med strömmen kan bli en blöt och guppig upplevelse. Om man kommer söderifrån (t ex Saint Vaast) kan det bli otrevliga överfall när strömmen mötte västvind vid **Pointe de Barfleur** (öster om Cherbourg). Rekommendationen är att hålla ut 3 sjömil – det borde vi gjort...

Vattnen runt kanalöarna är bland de ställen i Europa som har kraftigast tidvattenströmmar. Här gäller det att passa in väder, vind och strömmar. Ett vanligt misstag är att gå från Cherbourg i medström. Då kan man fastna i **Alderny race** och hamna på Guernsey vare sig man vill eller inte. Gå i stället i motström och försök passa slack i racet om ni vill till Alderney, då får man lagom medström på slutet i stället.

Att ta sig runt hörnet innanför (eller utanför) Ile D’Ouessant (eller Ushant på Engelska) kräver planering och bra väder. I den beryktade **Chanal du Four**, sundet innanför Ushant, kan strömmen löpa med 5-6 knop. Om den då möter hög sjö blir det riktigt obehagligt.

Efter Chanal du Four är det bara ett ställe kvar där man måste passa in tidvattnet. **Raz de Sain**, som ligger några timmars segling söder om Camaret sur Mer.

Söder om Raz de Sain är strömmarna oftast inte så starka att de ställer till

några större bekymmer. Men, det är ju alltid trevligt att ha dem med sig.

Om man vill in i Golfe de Morbihan eller till Rochefort måste man passa in strömmen. I inloppet till den förstnämnda kan den rinna med upp till åtta knop på sina ställen.

Litteratur och sjökort

Vi har använt oss av ett antal olika ”piloter”. Trots att vår franska är ytterst begränsad har vi haft stor nytta av franska Bloc Côtier Atlantique i senaste upplaga som innehåller de i särklass bästa hamnskisserna och mest uppdaterade uppgifterna om telefonnummer, VHF kanaler mm.

I övrigt engelsk litteratur. Reeds är naturligtvis ovärderlig. Där utöver The Shell Channel Pilot, Tom Cunliffe; North Brittany & Channel Island Cruising Companion, Peter Cumberland; Secret Anchorages of Brittany, Peter Cumberland och Atlantic France, Jeremy Parkinson. Lonely Planet och liknande guider ger bra kompletterande information om vad som finns att upptäcka iland.

Vi seglar med två olika elektroniska kort. Navionics på padda och plotter och OpenCPN på datorn. Därutöver Imrays papperskort och franska detaljkort. Kanske lite överkurs men alla fyller sin funktion och de flesta papperskort är lite äldre billiga begagnade eller lånade. De franska korten var väldigt

bra att ha i trånga passager och på Golfe de Morbihan.

Vår erfarenhet är att man inte kan lita på de elektroniska kortens tidvattendata. De ger en bra överblick vid planering men slår ofta fel på en timme, någon knop eller någon meter i höjd. Reeds och papperskortens strömkartor och lite gammaldags räknande ger mycket bättre precision.

Fiske från båten

I norra delarna (kanalen), och även rätt långt söderut, kan man få makrill på traditionell svensk släpdörj. Vi fick mest sjögräs... En bit söder om Brest, vid Cap Caval, kommer man in i en annan zon och det blir dags att ta fram havsfiskespöet och lite större drag. Här kan man få tonfisk och den lite mindre släktingen bonito. Det här är bra fiskar, en fisk = minst en middag för 4 personer .

Ett annat sätt att ordna middag ur havet är att skjuta multe med harpungevär. från bryggan eller från aktern på båten.

Formalia

Vi har hört och läst om hur besvärliga de kan vara i Frankrike. Man ska ha papper på allt och får inte lämna hamnen om man har dålig utrustning. Vi hade förbrett oss väl, hade rätt uppsättning nödraketer, nyservad livflotte med certifikat och allt annat man ska ha.

Vi såg inte skymten av några myndighetspersoner. Visade aldrig passet och

endast i två av alla hamnar vi besökte ville de se båtens registreringsbevis. I en av dessa räckte det sedan med att vi berättade hur lång och bred hon var så var det inte så noga med papperen längre. Vi har också blivit uppropade en gång på VHF (när vi seglade genom ett skjutfält på natten). Då ville man veta vart vi var på väg.

Med detta vill vi inte säga att man ska ta lätt på vare sig utrustning eller dokument. Men, det är inget problem med besvärliga myndigheter. Vi har hört om en enda båt som haft besök av tullen. Artiga och trevliga, pratade bra engelska och efter tio minuter lämnade de med önskan om fortsatt god segling.

Kostnader

Generellt vill vi nog säga att det kostar som hemma att segla i Frankrike.

Maten kostar ungefär som hemma och i de större snabbköpen hittar man det mesta. Fisk och skaldjur, som ofta säljs på kajen på morgonen, är ganska billigt (t ex hummer 300 kr/kg). Vin på kartong av rimlig kvalitet går att köpa runt 50 kr/l.

Hamnavgifter har, för vår 39 fotare, legat på 30-36 €/dygn. Dyrast i Lorient med € 44.

Mat på restaurang är nästan alltid god och vällagad. Menyerna som finns på många ställen ger två eller tre rätter till bra pris. Inte riktigt lika dyrt som hem-

ma. Vin och öl oftast halva priset mot hemma.

Vi har haft en månadskostnad för båt, mat och nöjen på drygt 25 000 kr. Då har vi varit lite återhållsamma med uteätandet, kanske en, max två gånger i veckan, men i övrigt unnat oss en hel del och legat i marina nästan varje natt. I kostnaden igår även cykelhyra, tåg till Paris, museibesök, båtprylar mm.

Eva och Håkan Landberg har seglat tillsammans sedan 1999 och seglar sedan 2013 sin CR 390 Sally. Sommaren 2015 gjorde man "England runt på 80 dagar" som en förövning inför kommande seglingar. Nu är de på väg söderut på obestämd tid. Du kan följa deras äventyr på bloggen seglingsresor.se. På bloggen hittar du även mer detaljerade beskrivningar om hamnar och passager.

